

Visserij in Cijfers 1999

M.O. van Wijk
C. de Ruijter
M.H. Smit
C. Taal

Projeccode 65004

September 2000

Rapport 1.00.11

LEI, Den Haag

Het LEI beweegt zich op een breed terrein van onderzoek dat in diverse domeinen kan worden opgedeeld. Dit rapport valt binnen het domein:

- Wettelijke en dienstverlenende taken
- Bedrijfsontwikkeling en concurrentiepositie
- Natuurlijke hulpbronnen en milieu
- Ruimte en Economie
- Ketens
- Beleid
- Gamma, instituties, mens en beleving
- Modellen en Data

Visserij in Cijfers 1999

Wijk, M.O. van, C. de Ruijter, M.H. Smit en C. Taal

Den Haag, LEI, 2000

Rapport 1.00.11; ISBN 90-5242-602-3; Prijs f 27,- (inclusief 6% BTW)

57 p., fig., tab., bijl.

Deze jaarlijkse rapportage over de Nederlandse visserij bevat gegevens over de bedrijfsresultaten en financiële positie van de kottervisserij en mosselcultuur in 1999 met vergelijkende cijfers van voorgaande jaren.

De opbrengst van de totale Nederlandse zee- en kustvisserij steeg met ruim 5%, vooral dankzij de goede gang van zaken in de kottervisserij (+10%) en de mosselcultuur (+22%). In de grote zeevisserij bleef de opbrengst ongeveer gelijk.

De kottervisserij haalde met een nettoresultaat van 80 miljoen gulden het hoogste niveau van de laatste dertig jaar. Het aantal kotters daalde van 407 tot 399 kotters. De inzet van de kottervisserij, gemeten in pk-dagen, is het afgelopen jaar met bijna 4% gedaald.

De aanvoer van mosselen kwam het afgelopen seizoen uit op 96 miljoen kilogram, vrijwel gelijk aan vorig seizoen. De totale opbrengst steeg naar 128 miljoen gulden als gevolg van een bijna 20% hogere prijs.

In 1999 steeg de invoerwaarde aan vis en visproducten naar 2,3 miljard (+3%) en de uitvoerwaarde naar ruim 3,6 miljard gulden (+16%).

Bestellingen:

Telefoon: 070-3358330

Telefax: 070-3615624

E-mail: publicatie@lei.wag-ur.nl

Informatie:

Telefoon: 070-3358330

Telefax: 070-3615624

E-mail: informatie@lei.wag-ur.nl

© LEI, 2000

Vermenigvuldiging of overname van gegevens:

- toegestaan mits met duidelijke bronvermelding
- niet toegestaan

Op al onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO-NL) van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Midden-Gelderland te Arnhem.

Inhoud

	Blz.
Woord vooraf	9
Samenvatting	11
Summary	13
Contents of tables	15
1. Algemeen overzicht	17
1.1 Ontwikkeling van vloot en investeringen	17
1.2 Besomming	19
1.3 Visafslagen: Omzet en prijzen	20
2. Bedrijfsresultaten kottervisserij	22
2.1 Samenstelling van de vloot	22
2.2 Resultaten van de kottersector	23
2.3 Resultaten per pk-groep	24
2.4 Resultaten per tak van visserij	26
3. Financiële positie kottervisserij	32
3.1 Aantal bedrijven	32
3.2 Financiering	32
3.3 Liquiditeitsontwikkeling per pk-groep	33
3.4 Nettokasstroom van de sector	34
4. Bedrijfsresultaten mosselcultuur	36
4.1 Aantal bedrijven en vloot	36
4.2 Aanvoer en opbrengst	37
4.3 Bedrijfseconomisch resultaat mosselsector	38
5. Buitenlandse handel	39
5.1 Invoer	39
5.2 Uitvoer	40

Bijlagen

1.	Overzicht van de vangstrechten 1994-2000 (inclusief ruil, tonnen)	43
2.	Invoer van vis en visproducten naar productvorm	45
3.	Uitvoer van vis en visproducten naar productvorm	46
4.	Gemiddelde aanvoerprijzen van enkele vissoorten op Nederlandse afslagen	47

Publicaties in 1999

49

Contents

	Page
Introduction	9
Summary (Dutch)	11
Summary (English)	13
Contents of tables (English)	15
1. General survey	17
1.1 Development of fleet and investments	17
1.2 Gross revenues	19
1.3 Turn-over and prices on fish auctions	20
2. Economic results cutter fisheries	22
2.1 The fleet	22
2.2 Economic results of the cutter sector	23
2.3 Economic results by HP-group	24
2.4 Economic results by type of fishery	26
3. Financial position of cutter fisheries	32
3.1 Number of enterprises	32
3.2 Financing	32
3.3 Liquidity developments by HP-group	33
3.4 Aggregate net cash-flow	34
4. Financial results mussel culture	36
4.1 Number of enterprises and fleet	36
4.2 Landings and revenues	37
4.3 Economic results of the mussel sector	38
5. Foreign trade	39
5.1 Imports	39
5.2 Exports	40

	Page
Appendices	
1. Review of Dutch fish quota 1994-2000	43
2. Imports of fish and fish products by product	45
3. Exports of fish and fish products by product	46
4. Average landing prices on Dutch fish auctions	47
Publications in 1999	49

Woord vooraf

De periodieke rapportage *Visserij in cijfers* geeft voor de kottervisserij en de mosselcultuur een beknopt overzicht van de bedrijfsresultaten en de financiële positie. Van beide sectoren is een volledig beeld verkregen dankzij de medewerking vanuit het bedrijfsleven en diverse instellingen. De opbrengst- en kostengegevens zijn verzameld in het kader van het Bedrijven-Informatienet van het LEI.

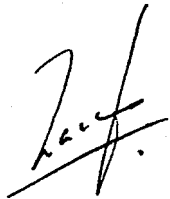
Voor de berekening van de voorlopige bedrijfsresultaten van 1999 zijn gegevens van opbrengsten en enkele belangrijke kostensoorten uit de bedrijfsboekhoudingen aangevuld met ramingen van de overige kosten. De voorlopige cijfers van 1999 bieden daarmee een betrouwbaar beeld en de ervaring leert dat zij in het algemeen weinig afwijken van de op een later tijdstip beschikbaar komende definitieve cijfers. Voor de mosselcultuur zijn de bedrijfsresultaten tot 1998 gebaseerd op opbrengst- en kostengegevens van een representatief aantal mosselkweekbedrijven en is daarna sprake van ramingen.

Voor beide sectoren zijn ter vergelijking definitieve cijfers van voorgaande jaren vermeld, evenals sectorresultaten. Op grond van nieuw uitgevoerde berekeningen zijn enkele gegevens over sectorresultaten in voorgaande jaren licht herzien.

Aan deze aflevering van *Visserij in cijfers* hebben verschillende medewerkers van de afdeling Visserij een bijdrage geleverd: drs. M.H. Smit aan het hoofdstuk over de financiële positie, C. de Ruijter aan de gegevens over de bedrijfsresultaten in de kottervisserij, C. Taal aan de gegevens over de grote zeevisserij, aanvoerprijzen en buitenlandse handel, drs. M.O. van Wijk aan de hoofdstukken over de mosselcultuur, de bedrijfsresultaten, buitenlandse handel en de financiële positie. De bedrijfseconomische gegevens werden verzameld en bewerkt door de documentatiemedewerkers G. van der Bent, A. Klok, C. de Ruijter en K. Vrolijk. De eindverantwoordelijkheid lag in handen van drs. M.O. van Wijk.

Tot slot bedank ik de vele schipperseigenaren, kotterveders en mosselkwekers, die op basis van vrijwilligheid de gegevens beschikbaar hebben gesteld voor de berekening van bedrijfsresultaten en financiële positie. Daarbij moet tevens de zeer prettige samenwerking met een aantal administratie- en accountantskantoren worden vermeld.

De directeur,

Prof.dr.ir. L.C. Zachariasse

Samenvatting

Algemeen

De opbrengst van de totale Nederlandse zee- en kustvisserij steeg met ruim 5%, vooral dankzij de goede gang van zaken in de kottervisserij (+10%) en de mosselcultuur (+22%). In de grote zeevisserij bleef de opbrengst ongeveer gelijk. De kokkelvisserij zag de opbrengsten enigszins dalen tot naar schatting 50 miljoen gulden als gevolg van lagere vangsten.

De omzet van de Nederlandse visafslagen steeg met ongeveer 10%. Met name de kleinere noordelijke afslagen met veel garnalenaanvoer en de Urker visafslag zagen hun omzet behoorlijk toenemen. De afslagprijzen voor garnalen en kabeljauw was respectievelijk 29% en 19% hoger dan vorig jaar.

Kottervisserij

De totale besomming van de kottervloot steeg met 10% tot 668 miljoen gulden. Met name de garnalen- en scholbesommingen namen toe terwijl aan kabeljauw juist minder werd verdiend. De technische kosten (alle kosten exclusief loonbestanddelen) bleven stabiel. Weliswaar stegen de gasoliekosten (+7%) maar dit werd gecompenseerd door lagere afschrijvings- en rentelasten. De loonkosten stegen met ruim 10%. De kottervisserij haalde met een nettoresultaat van 80 miljoen gulden, het hoogste niveau van de laatste dertig jaar.

De omvang van de kottervloot is verder gedaald van 407 tot 399 kotters. In totaal werden 5 nieuwe schepen aan de kottervloot toegevoegd. Als gevolg van de geringe nieuwbouwactiviteiten wordt de kottervloot gemiddeld steeds ouder. Aan boord van de kotters werkten 1815 opvarenden, ruim 40 minder dan vorig jaar. De inzet van de kottervisserij, gemeten in pk-dagen, is het afgelopen jaar met bijna 4% gedaald. Deze daling was mede het gevolg van de inkrimping van de vloot. Daarnaast daalde het gemiddeld aantal dagen op zee van 180 naar 177 dagen. Vooral in de boomkorvisserij werden minder pk-dagen gemaakt terwijl in de garnalenvisserij en de bordentrawl de inzet juist toenam.

Over het algemeen bleef de verbetering in bedrijfsresultaten bij de zuidelijke kotters iets achter bij die van kotters uit noordelijke havens.

De garnalenkotters met motorvermogen tot 261 pk zagen hun besomming gemiddeld met bijna 40% stijgen. Hierdoor steeg ook het nettoresultaat naar een voor deze kotters in lange tijd niet vertoond niveau.

Bij de kotters in de groep 261-300 pk (voornamelijk Eurokotters) steeg de gemiddelde besomming in de noordelijke groep met 25%. Het nettoresultaat verdubbelde ruim. Overigens haalde ongeveer 1 op de 10 kotters nog wel een negatief nettoresultaat. In de zuidelijke groep nam de besomming minder toe (+10%) en had zelfs 1 op de 3 kotters nog een negatief nettoresultaat.

Wat betreft de grote boomkorkotters (meer dan 1.500 pk) valt op dat in de groep 1.501-2000 pk de winstgevendheid van de noordelijke kotters dit jaar op hetzelfde niveau ligt als bij de zuidelijke kotters, na jarenlang mindere resultaten te hebben behaald.

In de garnalenvisserij steeg de besomming met bijna 70% tot een recordhoogte van 101 miljoen gulden. De boomkorvisserij bleef de belangrijkste vistak in de kottervisserij met een stijging van de besomming van bijna 6% tot 523 miljoen gulden. Deze stijging kwam vooral voor rekening van de groep 1.501-2.000 pk en in mindere mate van de grootste kotters boven de 2.000 pk. De bordentrawlbesomming in de middengroepen (301-1.500 pk) verdubbelde ruim.

De financiële positie van de kotterbedrijven is licht verbeterd. Het percentage eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (solvabiliteit) steeg van 41 naar 42% begin 1999. De nettokasstroom uit exploitatie, representatief voor de liquiditeitspositie van de bedrijven, verbeterde behoorlijk ten opzichte van 1998. Met name de bedrijven met meerdere schepen hadden een fors hogere nettokasstroom.

Mosselcultuur

Het aantal bedrijven daalde licht van 65 naar 63 door het stoppen van enkele kleinere mosselkwekers. Er werd slechts 1 nieuwe mosselkotter in gebruik genomen. De aanvoer van mosselen kwam het afgelopen seizoen uit op 96 miljoen kilogram, vrijwel gelijk aan vorig seizoen. Daarbij steeg de aanvoer uit Zeeland weer naar een redelijk niveau na een aantal mindere seizoenen.

De totale opbrengst steeg naar 128 miljoen gulden als gevolg van een bijna 20% hogere prijs. Het nettoresultaat van de sector steeg als gevolg van hogere besommingen van 34 naar ongeveer 50 miljoen gulden.

Buitenlandse handel

In 1999 steeg de invoerwaarde aan vis en visproducten naar 2,3 miljard (+3%) en de uitvoerwaarde naar ruim 3,6 miljard gulden (+16%). Een belangrijke toename in de exportwaarde vond onder andere plaats naar het Verenigd Koninkrijk, Nigeria en Japan. Met name in de categorie vers/gekoelde visproducten werd fors meer uitgevoerd (+33%). Van deze stijging nam verse tong een behoorlijk deel voor zijn rekening. De exportwaarde hiervan steeg met bijna 70%.

Summary

General

Total gross revenue of Dutch sea fisheries rose by over 5%, mainly as a result of positive developments in the cutter sector (+10%) and the mussel culture (+22%). Revenues in the distant water fishery remained about stable. Revenues in the cockle fishery decreased somewhat to NLG 50 million because of lower volume of landings.

Total turnover of the Dutch fish auctions increased about 10%. Especially the small, northern auctions with considerable shrimp landings and the Urk auction reported a significant increase of revenues. Prices for shrimp and cod were respectively 29% and 19% higher.

Cutter sector

Total gross revenue of the cutter fleet increased by 10% to NLG 668 million, mainly because of rising revenues from plaice and shrimp while cod earnings went down. Operational costs (all costs except labour costs) remained stable. Fuel costs went up (7%) but this was compensated by lower depreciation and interest costs. Labour costs went up by 10%. The net economic result of all cutters reached a record level for the last 30 years with a profit of NLG 80 million.

The size of the cutter fleet decreased in 1999 to 399 vessels compared to 407 in the previous year. This year 5 new vessels were built. The average age of the vessels is rising because of low investments in new vessels. Employment went down by 40 to 1815 man-years. Total effort of the cutter fleet in HP-days decreased by almost 4%, mainly because of the declining fleet. Furthermore the average number of days-at-sea decreased from 180 to 177. Less HP-days were mainly reported in the beam trawl fishery while effort increased in the fishery for shrimp and the otter trawl fishery.

In general the improvement in results of the cutters from southern harbours stayed somewhat behind compared to the cutters from northern harbours.

Small shrimp cutters with engine power to 191 kW increased earnings by 40%. Because of that the net economic result also reached record levels.

With respect to cutters in the group 191-221 kW (mainly Eurocutters) average revenues in the northern groups increased by 25%. The net economic result more than doubled. However, about 1 in 10 cutters still reported negative net economic results. Cutters from southern harbours increased revenues less sharply while 1 of 3 cutters still reported negative economic results.

With respect to the large beam trawlers (more than 1,100 kW), it was notable that profitability of the northern kW-groups reached the level of the southern cutters, after years of performing less well.

Gross revenues in the fishery for shrimps increased by 70% to reach a record level of NLG 101 million. The beam trawl fishery remained the most important segment with an in-

crease in revenues of 6% to NLG 523 million. This increase was almost entirely accounted for by the group 1,101-1,470 kW and to a lesser degree the cutters above 1,470 kW. Otter trawl revenues more than doubled in the group 221-1100 kW.

The financial position of the enterprises improved slightly. Solvability increased from 41% to 42%. Net cash flow, which covers the liquidity of the companies, improved substantially compared to 1998. In particular enterprises owning several vessels reported a significantly higher net cash flow.

Mussel culture

The number of enterprises decreased slightly from 65 to 63 due to the retirement of some of the smaller companies. Only 1 new vessel was built.

Aggregate landings of mussels remained about the same as last season at 96 million kilograms. Landing from Zeeland rose to an acceptable level after some moderate years.

Higher prices (+20%) caused the gross revenue to increase to NLG 120 million. Consequently the net economic result of the sector rose from NLG 34 to app. 50 million.

Foreign trade

Imports of fish and fish products increased to NLG 2.3 billion (+3%) and exports to NLG 3.6 billion (+16%). Exports increased significantly to the U.K., Nigeria and Japan. Especially in the category fresh/chilled seafood exports increased substantially (+33%). Of this increase fresh sole accounted for a large share. Exports value of fresh sole rose by almost 70%.

Contents of tables

- 1.1 Fleets of sea fisheries and mussel culture; number of vessels, engine power, age of vessels and number of crew.
- 1.2 Investments in sea fisheries, mussel culture and others.
- 1.3 Gross revenues of sea fisheries, mussel culture and others.
- 1.4 Turnover of fish auctions.
- 1.5 Dutch and foreign landings.
- 2.1 Cutters; number of vessels by region, engine power and age.
- 2.2 Cutters; fleet, engine power, crew and fuel consumption.
- 2.3 Cutters; aggregate financial results.
- 2.4 Cutters; financial results per vessel by region and HP-group.
- 2.5 Cutters; relative shares by HP-group in fleet, employment, engine power, HP-days, gross revenues, costs and revenues to labour.
- 2.6 Cutters; fishing effort by HP-group and fishery.
- 2.7 Cutters; gross revenues by HP-group and fishery.
- 2.8 Cutters; average revenue to labour per crew member by HP-group and fishery.
- 2.9 Cutters; main indicators per man-year 1970-1998 at constant 1998 prices.
- 3.1 Cutters; number of enterprises.
- 3.2 Cutters; investments and foreign capital.
- 3.3 Cutters; average foreign capital and net cash flow per enterprise.
- 3.4 Cutters; aggregate net result, gross and net cash flow.
- 4.1 Mussel culture; number of enterprises by size class and region.
- 4.2 Mussel culture; number of vessels by region, age and engine power.
- 4.3 Production, value and average price of mussels.
- 4.4 Mussel culture; aggregate financial results.
- 5.1 Imports by origin and species.
- 5.2 Exports by destination and species.

1. Algemeen overzicht

1.1 Ontwikkeling van vloot en investeringen

In de kottervisserij was sprake van een lichte daling van het aantal schepen met een motorvermogen van 301 pk en meer. Ook het totale motorvermogen van de kottervloot nam wederom af. De grote zeevisserijvloot werd met een vaartuig uitgebreid. Hierdoor steeg de werkgelegenheid in deze sector met ongeveer 50 opvarenden. Het aantal opvarenden in de kottervisserij daarentegen daalde voor het elfde achtereenvolgende jaar en bedraagt nu ruim 1.815 fulltime werkenden.

Tabel 1.1 Totaaloverzicht van de vloot van de zeevisserij en de mosselcultuur (per 31 december)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
AANTAL VAARTUIGEN							
Kottervisserij							
- 1-300 pk	244	247	239	234	230	224	224
- 301 pk en meer	230	217	213	203	186	183	175
Kottervisserij totaal	474	464	452	437	416	407	399
Grote zeevisserij b)	12	12	12	14	14	15	16
Mosselcultuur	77	77	76	75	75	76	77
Totaal	563	553	540	526	505	498	492
MOTORVERMOGEN (1.000 pk) c)							
Kottervisserij							
- 1-300 pk	60	61	60	60	60	59	59
- 301 pk en meer	436	430	427	407	383	375	366
Kottervisserij totaal	496	491	487	467	443	434	425
Grote zeevisserij b)	75	78	77	80	80	86	119
Mosselcultuur	38	39	40	42	43	47	49
Totaal	609	608	604	589	566	567	593
LEEFTIJD SCHEPEN							
- 0-10 jaar	214	200	184	171	160	137	124
- 11-20 jaar	121	130	138	144	147	169	183
- meer dan 20 jaar	228	223	218	211	198	192	185
Totaal	563	553	540	526	505	498	492

Tabel 1.1 Vervolg

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
AANTAL OPVARENDEN							
- kottervisserij	2.184	2.159	2.108	2.037	1.923	1.858	1.815
- grote zeevisserij	397	424	422	426	424	462	516
- mosselcultuur	240	235	230	225	225	225	229
Totaal	2.821	2.808	2.760	2.681	2.572	2.545	2.560

a) Voorlopige cijfers; b) Vanaf 1996 inclusief Wiron-schepen; c) 1 pk = 0,736 kW.
Bron: Directie Visserij; Scheepvaart-Inspectie; Productschap Vis; LEI.

Dankzij de nieuwe diepvrieshektrawler stegen de investeringen in de totale zee-en kustvisserij van 111 naar 127 miljoen gulden. In dit bedrag zijn overigens investeringen in vangstrechten niet meegenomen. Het investeringsbedrag in de kottervisserij steeg enigszins maar ligt nog steeds op een historisch gezien laag niveau. In totaal werden 5 nieuwe schepen aan de kottervloot toegevoegd. Het aantal hermotoriseringen daalde van 33 naar 23. In de mosselcultuur werd slechts 1 nieuwe kotter in de vaart genomen.

Tabel 1.2 Overzicht van de investeringen in de zee- en kustvisserij a)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 f)
KOTTERVISSERIJ							
Miljoen gulden b)	84	63	54	31	29	37	40
Aantallen:							
- nieuwe schepen	12	8	5	4	5	5	5
- andere schepen c)	2	2	3	1	1	2	2
- verlengingen e.d.	3	3	2	3	2	2	2
- nieuwe motoren	18	15	26	33	21	33	23
GROTE ZEEVISSERIJ							
Miljoen gulden e)	0	115	0	18	0	60	80
Aantallen:							
- nieuwe schepen	-	2	-	1	-	1	1
- andere schepen c)	-	-	-	-	-	-	1
- verlengingen e.d.	-	1	-	1	-	-	-
MOSSELCULTUUR							
Miljoen gulden b)	9	9	15	13	17	13	6
Aantallen:							
- nieuwe schepen	2	2	3	2	4	4	1
- andere schepen c)	2	-	-	-	-	-	-
- verlengingen e.d.	-	2	2	4	1	-	-
- nieuwe motoren	6	4	4	6	1	2	4

Tabel 1.2 Vervolg

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 f)
OVERIGE SECTOREN d)							
Miljoen gulden b)	2	6	4	6	2	1	1
Aantallen:							
- nieuwe schepen	1	2	1	2	-	-	-
- andere schepen c)	1	1	-	2	-	-	-
- verlengingen e.d.	-	-	1	2	3	1	1
- nieuwe motoren	-	2	5	8	4	3	2
TOTALE VLOOT							
Miljoen gulden b)	95	192	73	68	48	111	127
Aantallen:							
- nieuwe schepen	15	14	9	9	9	10	7
- andere schepen c)	5	3	3	3	1	2	3
- verlengingen e.d.	3	6	5	10	6	3	3
- nieuwe motoren	24	21	35	47	26	38	29

a) Bruto-investeringen, exclusief elektronische apparatuur en dekwerktuigen. Peildatum: tijdstip van in de vaart brengen; b) Bruto; c) Tweedehands schepen uit buitenland of andere bedrijfstakken; d) Oestercultuur, kokkelvisserij en overige kustvisserij; e) Schatting; f) voorlopige cijfers.

1.2 Besomming

De opbrengst van de totale Nederlandse zee- en kustvisserij steeg met ruim 5%, vooral dankzij de goede gang van zaken in de kottervisserij (+10%) en de mosselcultuur (+22%).

Tabel 1.3 Opbrengst van de Nederlandse zee- en kustvisserij (x miljoen gulden) a)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 d)
Kottervisserij	616	625	629	608	571	607	668
Grote zeevisserij b)	185	147	166	190	214	249	240
Totaal zeevisserij	801	772	796	798	785	856	908
Mosselcultuur c)	92	105	126	106	118	98	120
Oestercultuur e)	8	7	4	6	6	5	8
Kokkelvisserij f)	43	32	25	7	10	60	50
Diversen	1	1	1	1	1	1	1
Totaal	941	917	952	918	919	1.010	1.067

a) Inclusief aanvoer in buitenlandse havens; b) Vanaf 1996 inclusief Wiron-schepen; c) Exclusief de door het Mosselonds opgenomen mosselen, seizoenscijfers; d) Voorlopige cijfers; e) Vanaf 1995 ramingen; f) ramingen, inclusief spisula-visserij.

Bron: Directie Visserij, Productschap Vis, ramingen LEI.

In de grote zeevisserij bleef de opbrengst ongeveer gelijk. Van horsmakreel werd minder gevangen maar de haringvangsten namen toe. De kokkelvisserij zag de opbrengsten enigszins dalen tot naar schatting 50 miljoen gulden als gevolg van lagere vangsten. Van dit bedrag neemt de visserij op spisula's ongeveer 5 miljoen gulden voor zijn rekening.

1.3 Visafslagen: omzet en prijzen

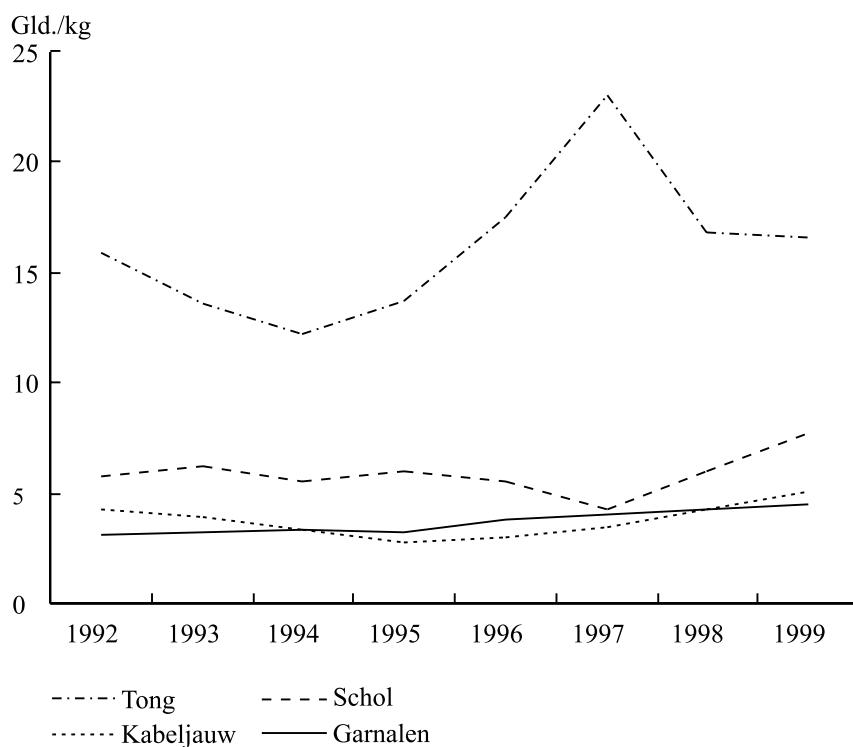
De omzet van de Nederlandse visafslagen steeg met ongeveer 10%. Met name de kleinere noordelijke afslagen met veel garnalenaanvoer en de Urker visafslag zagen hun omzet behoorlijk toenemen. Het aanvoervolume lag ongeveer op hetzelfde niveau als in 1998.

Tabel 1.4 Omzet van de afslagen (x miljoen gulden)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Urk	238	235	215	227	252	282
IJmuiden	111	108	118	121	115	112
Den Helder	98	100	101	89	98	110
Goedereede	77	80	83	76	75	76
Harlingen	79	78	72	65	72	97
Lauwersoog	57	51	56	62	68	80
Vlissingen	51	57	60	70	65	69
Scheveningen	44	46	51	47	47	45
Breskens	22	24	23	22	23	22
Den Oever	19	24	22	17	22	33
Colijnsplaat	19	26	16	16	18	19
Totaal	815	830	817	812	855	945

Bron: Productschap Vis.

Voor garnalen en kabeljauw werd op de afslag een respectievelijk 29% en 19% hogere prijs betaald. De prijzen voor schol en tong waren redelijk stabiel. In bijlage 4 staat een gedetailleerd overzicht van de aanvoerprijzen.

Figuur 1.1 Aanvoerprijzen op de Nederlandse afslagen

Een flink deel van de afslagactiviteiten komt op naam van schepen onder buitenlandse vlag. In 1999 namen zij naar schatting bijna 30% van de afslagomzet voor hun rekening.

Tabel 1.5 Nederlandse en buitenlandse aanvoer op Nederlandse afslagen (x miljoen gulden) a)

	1999	1998	1997
Nederlandse kotters b)	672	612	579
Buitenlandse schepen c)	273	243	233
Totaal	945	855	812

a) Haring van Nederlandse kotters wordt verondersteld via de afslag te zijn aangevoerd; b) Exclusief overige opbrengsten; c) Raming.

Bron: Productschap Vis, LEI.

2. Bedrijfsresultaten kottervisserij

2.1 De vloot

De omvang van de kottervloot is verder gedaald van 407 tot 399 kotters. Deze daling vond vooral plaats bij de middengroepen (301-1.500 pk) en de groep kotters met meer dan 2.000 pk. De kottervloot wordt gemiddeld steeds ouder. Het percentage kotters jonger dan tien jaar is gedaald van 43% in 1990 naar 20% in 1999. Het gemiddeld motorvermogen per kotter is al enige jaren stabiel.

Tabel 2.1 Aantal vaartuigen in de kottervisserij naar regio, leeftijd en motorvermogen (per 31 december)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Regio							
- Noord	356	351	338	323	303	302	296
- Zuid	118	113	114	114	113	105	103
Totaal	474	464	452	437	416	407	399
Leeftijd							
- 0 - 10 jaar	178	167	149	132	121	94	79
- 11 - 20 jaar	108	114	120	125	128	148	163
- meer dan 20 jaar	188	183	183	180	167	165	157
Totaal	474	464	452	437	416	407	399
Motorvermogen (pk)							
1 -100	1	0	0	0	0	0	0
101 -150	19	19	17	17	13	12	10
151 -200	46	44	36	34	29	23	22
201 -260	54	56	54	47	45	47	47
261 -300	124	128	132	136	143	142	145
301 -400	2	1	2	4	5	4	3
401 -600	17	13	10	11	8	8	6
601 -800	10	4	5	5	4	4	3
801 -1.100	6	6	6	5	4	6	6
1.101 -1.300	15	11	10	7	4	5	4
1.301 -1.500	22	15	10	7	5	5	4
1.501 -2.000	84	96	101	97	90	88	88
2.001 -	74	71	69	67	66	63	61
Totaal	474	464	452	437	416	407	399
Gemiddeld motorvermogen (pk)	1.046	1.058	1.076	1.069	1.065	1.066	1.065

a) Voorlopige cijfers.

Bron: Directie Visserij; Scheepvaart-Inspectie; LEI.

2.2 Resultaten van de kottersector

De totale besomming van de kottervloot steeg met 10% tot 668 miljoen gulden. Met name de garnalen- en scholbesommingen namen toe terwijl aan kabeljauw juist minder werd verdiend.

De technische kosten (alle kosten exclusief loonbestanddelen) bleven stabiel. Weliswaar stegen de gasoliekosten (+7%) maar dit werd gecompenseerd door lagere afschrijvings- en rentelasten. De loonkosten (deelloon plus sociale lasten) stegen met ruim 10%.

Tabel 2.2 Kottervisserij - sectorresultaten (x miljoen gulden)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Besomming b)	616	625	629	608	571	607	668
Af: technische kosten c)	433	439	436	415	406	380	379
Arbeidsopbrengst	183	186	193	193	165	227	289
waarvan:							
- deel/sociale lasten	183	187	191	184	165	188	209
- nettoresultaat	0	-1	2	9	0	39	80
In gulden van 1999:							
Besomming b)	689	689	681	645	594	620	668
Af: technische kosten c)	491	484	472	440	423	388	379
Arbeidsopbrengst	207	206	209	205	172	232	289
waarvan:							
- deel/sociale lasten	207	206	206	195	172	192	209
- nettoresultaat	0	-1	2	10	0	40	80

a) Voorlopige cijfers; b) Inclusief diverse opbrengsten; c) Alle kosten, exclusief deel, sociale lasten, proviand, graailoon en vakantiegeld.

De kottervloot haalde met een nettoresultaat van 80 miljoen gulden het hoogste niveau van de laatste dertig jaar. De totale arbeidsopbrengst van de kottervisserij - besomming minus technische kosten - steeg met bijna 30%.

De inkrimping van de kottervloot heeft geleid tot een daling van de werkgelegenheid tot 1.815 opvarenden. Het olieconsumptie steeg licht.

Tabel 2.3 Kottervisserij - enkele kengetallen (jaargemiddelde respectievelijk -totalen)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Aantal schepen	473	469	458	444	426	412	403
Motorvermogen (1.000 pk)	491	493	489	477	455	439	430
Aantal opvarenden	2.184	2.159	2.108	2.037	1.923	1.858	1.815
Olieverbruik (mln. liters)	353	369	368	332	332	309	317

a) Voorlopige cijfers.

2.3 Resultaten per pk-groep

Over het algemeen bleef de verbetering in bedrijfsresultaten bij de zuidelijke kotters iets achter bij die van kotters uit noordelijke havens.

De garnalenkotters met motorvermogen tot 261 pk zagen hun besomming gemiddeld met bijna 40% stijgen. Hierdoor steeg ook het nettoresultaat naar een voor deze kotters in twintig jaar niet vertoond niveau. Bij de kotters in de groep 261-300 pk (voornamelijk Eurokotters) steeg de gemiddelde besomming in de noordelijke groep met 25%. Het nettoresultaat verdubbelde ruim. Overigens haalde ongeveer 1 op de 10 kotters nog wel een negatief nettoresultaat. In de zuidelijke groep nam de besomming minder toe (+10%) en had zelfs 1 op de 3 kotters nog een negatief nettoresultaat. In de middengroepen (301-1.500 pk) blijven de resultaten achter bij het algemene beeld door de gedaalde kabeljauwbesommingen.

Tabel 2.4 Gemiddelde bedrijfsresultaten per vaartuig in de kottervisserij (x 1.000 gulden)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
A. NOORD							
- 0-260 pk (0-190 kW)							
brutobesomming	249	275	292	316	202	361	496
nettoresultaat	-22	-7	4	11	-48	45	108
loonkosten volw. opvarende	51	57	58	64	41	74	101
- 261-300 pk (191-220 kW)							
brutobesomming	754	680	748	705	678	813	1012
nettoresultaat	-11	-49	8	-17	-9	56	149
loonkosten volw. opvarende	76	76	87	76	75	96	125
- 301-800 pk (221-590 kW)							
brutobesomming	791	750	840	896	918	1.064	1054
nettoresultaat	-31	-48	-1	32	70	174	124
loonkosten volw. opvarende	69	71	81	82	93	107	102
- 801-1.500 pk (591-1.100 kW)							
brutobesomming	1.710	1.560	1.491	1.425	1.365	1.307	1.451
nettoresultaat	36	4	48	15	-66	-67	144
loonkosten volw. opvarende	83	80	81	79	73	80	93
- 1.501-2.000 pk (1.101-1.470 kW)							
brutobesomming	2.367	2.523	2.538	2.568	2.690	2.757	3.085
nettoresultaat	-75	-70	-105	30	23	140	351
loonkosten volw. opvarende	97	101	103	105	102	113	127
- 2.001 pk en meer (1.471 kW en meer)							
brutobesomming	3.085	2.946	2.789	2.671	2.744	2.869	3.182
nettoresultaat	25	-20	-98	-40	-25	121	316
loonkosten volw. opvarende	109	106	107	105	98	113	128

Tabel 2.4 Vervolg

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
B. ZUID							
- 0-260 pk (0-190 kW)							
brutobesomming	182	-	-	207	227	284	386
nettoresultaat	-38	-	-	-31	-2	16	34
loonkosten volw. opvarende	33	-	-	33	39	47	59
- 261-300 pk (191-220 kW)							
brutobesomming	756	737	851	763	763	921	1011
nettoresultaat	-8	-13	43	-16	-2	45	85
loonkosten volw. opvarende	70	70	87	76	77	99	103
- 801-1.500 pk (591-1.100 kW)							
brutobesomming	1.637	1.925	2.114	2.433	-	-	2.050
nettoresultaat	91	123	204	174	-	-	45
loonkosten volw. opvarende	93	119	113	137	-	-	119
- 1.501-2.000 pk (1.101-1.470 kW)							
Brutobesomming	2.622	2.952	2.852	2.851	2.583	2.911	3.113
Nettoresultaat	23	109	97	164	-59	171	333
loonkosten volw. opvarende	116	127	124	132	115	137	141
- 2.001 pk en meer (1.417 kW en meer)							
brutobesomming	3.196	3.191	3.365	3.279	3.189	3.417	3.636
nettoresultaat	202	281	329	225	232	405	478
loonkosten volw. opvarende	117	119	125	129	122	131	140

a) Voorlopige cijfers.

Wat betreft de grote boomkorkotters (meer dan 1.500 pk) valt op dat in de groep 1.501-2.000 pk de winstgevendheid van de noordelijke kotters dit jaar op hetzelfde niveau ligt als bij de zuidelijke kotters, na jarenlang mindere resultaten te hebben behaald.

De loonkosten per volwassen opvarende stegen mee met de besomming in de noordelijke pk-groepen maar stegen maar licht in de zuidelijke pk-groepen. In vergelijking met *Visserij in Cijfers 1998* is van een aantal pk-groepen het gemiddelde bedrijfsresultaat niet meer opgenomen. Van deze groepen was het niet meer mogelijk een representatief beeld te schetsen, onder andere door de veranderde vlootstructuur en door een tekort aan deelnemers aan het LEI-Bedrijven-Informatienet in die groepen.

Tabel 2.5 geeft een indruk van het relatieve belang van de verschillende pk-groepen in de totale inzet en het financieel resultaat van de kottervisserij. De verhoudingen bleven in grote lijnen gelijk aan die in 1998. De groep 261-300 pk wist haar aandeel in de arbeidsopbrengst het aantal vaartuigen wederom te vergroten terwijl het aandeel van de grote boomkorkotters (2.000 pk en meer) enigszins daalde.

Tabel 2.5 Procentuele verdeling van enkele kengetallen in 1993, 1998 en 1999 a) naar pk-groepen

A. Vloot en bemanning

Pk-groep	Vaartuigen			Motorvermogen			Mensjaar		
	1993	1998	1999	1993	1998	1999	1993	1998	1999
1 - 260	26	20	20	5	4	4	20	9	9
261 - 300	26	34	36	7	10	10	12	26	26
301 - 800	6	4	4	3	2	2	6	3	3
801-1500	10	4	4	12	4	4	13	4	4
1.501 - 2.000	17	22	22	30	39	40	24	33	33
2.001 -	16	16	15	44	41	41	26	25	24
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

B. Inzet en resultaat

Pk-groep	Besomming			Technische kosten			Arbeidsopbrengst		
	1993	1998	1999	1993	1998	1999	1993	1998	1999
1 - 260	5	5	6	4	4	4	5	6	8
261 - 300	14	19	20	13	17	18	17	22	24
301 - 800	4	3	2	4	2	2	4	4	2
801-1500	12	3	3	12	4	4	13	3	3
1.501 - 2.000	29	39	39	31	41	41	26	36	36
2.001 -	36	31	30	36	32	31	36	29	27
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

a) Voorlopige cijfers.

2.4 Resultaten per tak van visserij

De inzet van de kottervisserij, gemeten in pk-dagen, is het afgelopen jaar met bijna 4% gedaald. Deze daling was mede het gevolg van de inkrimping van de vloot. Daarnaast daalde het gemiddeld aantal dagen op zee van 180 naar 177 dagen. Vooral in de boomkorvisserij werden minder dagen gemaakt terwijl in de garnalervisserij en de bordentrawl de inzet juist toenam.

In de boomkorvisserij geven de grootste kotters (meer dan 2.000 pk) de grootste daling te zien, terwijl in de groep 1.501-2.000 ongeveer hetzelfde werd gevaren. Voor de midden-groepen (301-1.500 pk) wordt de boomkorvisserij steeds minder belangrijk en is de bordentrawl sterk in opkomst. De stijging van de inzet in de garnalervisserij deed zich alleen voor bij de Eurokotters (261-300 pk) en niet bij de kleinste kotters.

Tabel 2.6 Inzet van de kottervisserij naar pk-groep en tak van visserij (x 100.000 pk-dagen)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
1 - 260 pk							
- boomkor	0	0	1	1	-	-	-
- bordentrawl	0	-	-	-	-	0	0
- rondvisspan	-	-	-	-	-	-	-
- garnalen	26	25	25	22	21	18	16
- diversen	-	-	-	0	0	0	0
- totaal	27	27	27	23	22	19	17
261 - 300 pk							
- boomkor	27	30	27	24	21	27	23
- bordentrawl	2	1	1	1	4	8	5
- rondvisspan	3	1	3	2	1	1	1
- garnalen	21	22	43	31	30	21	31
- diversen	1	1	2	3	5	4	1
- totaal	53	56	59	61	61	60	61
301 - 800 pk							
- boomkor	4	5	2	1	0	-	-
- bordentrawl	1	0	0	1	0	1	2
- rondvisspan	19	15	11	12	13	11	7
- diversen	1	2	2	2	2	1	2
- totaal	26	20	15	16	16	13	11
801 - 1.500 pk							
- boomkor	94	78	52	37	18	16	9
- bordentrawl	1	1	1	3	8	10	19
- rondvisspan	7	3	4	3	2	1	-
- haringspan	3	6	8	4	2	1	2
- diversen	1	2	2	-	3	0	-
- totaal	106	90	67	47	33	28	29
1.501 - 2.000 pk							
- boomkor	267	327	362	333	338	327	325
- haringspan	-	-	-	-	4	3	-
- totaal	267	327	362	333	342	331	325
2.001 pk en meer							
- boomkor	374	374	370	325	342	332	315
- haringspan	8	8	5	2	3	2	3
- diversen	-	-	-	-	-	6	-
- totaal	382	382	375	327	345	340	318
Alle schepen							
- boomkor	769	814	812	721	720	702	673
- bordentrawl	4	2	2	5	12	19	25
- rondvisspan	29	18	18	17	16	13	8
- haringspan	11	14	12	6	9	6	5
- garnalen	46	48	53	52	52	39	47
- diversen	3	6	6	4	10	12	3
- totaal	863	902	907	806	819	791	762

- = In betreffende groep niet waargenomen; 0 = Minder dan 50.000 pk-dagen.

a) Voorlopige cijfers.

In de garnalenvisserij steeg de besomming met bijna 70% tot een recordhoogte van 101 miljoen gulden. De boomkorvisserij bleef de belangrijkste vistak in de kottervisserij met een stijging van de besomming van bijna 6%. Deze stijging kwam in zijn geheel voor rekening van de groep 1.501-2.000 pk en in mindere mate van de grootste kotters boven de 2.000 pk. De bordentrawlbesomming in de middengroepen (301-1.500 pk) verdubbelde ruim.

Tabel 2.7 Besomming kottervisserij naar pk-groep en tak van visserij (x miljoen gulden)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
1 - 260 pk							
- boomkor	2	3	2	1	-	-	-
- bordentrawl	0	-	-	-	-	0	0
- rondvisspan	-	-	-	-	-	-	-
- garnalen	26	28	28	30	17	28	37
- diversen	-	-	-	0	0	0	0
- totaal	28	31	30	31	18	28	37
261 - 300 pk							
- boomkor	55	57	45	46	40	63	61
- bordentrawl	2	1	2	2	6	12	8
- rondvisspan	4	1	5	3	2	2	1
- garnalen	25	23	42	38	38	33	65
- diversen	1	2	3	4	8	5	3
- totaal	87	84	97	93	94	115	138
301 - 800 pk							
- boomkor	3	3	1	1	1	0	-
- bordentrawl	0	0	0	1	0	1	2
- rondvisspan	17	11	10	10	12	12	8
- haringspan	0	-	1	-	-	-	-
- diversen	2	3	3	3	3	3	4
- totaal	22	17	15	15	16	17	14
801 - 1.500 pk							
- boomkor	66	51	35	29	14	14	8
- bordentrawl	-	1	0	1	4	6	13
- rondvisspan	4	1	2	1	2	1	-
- haringspan	5	4	5	4	2	1	3
- diversen	1	1	2	-	2	0	-
- totaal	76	59	44	35	24	21	23
1.501 - 2.000 pk							
- boomkor	180	226	246	247	232	234	259
- haringspan	-	-	-	-	4	3	-
- totaal	180	226	246	247	236	237	259

Tabel 2.7 (vervolg)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
2.001 pk en meer							
- boomkor	218	203	195	184	181	184	195
- haringspan	5	5	3	2	2	2	2
- diversen	-	-	-	-	-	2	-
- totaal	223	208	198	186	183	188	197
Alle schepen							
- boomkor	524	542	521	509	468	494	523
- bordentrawl	4	2	3	3	11	19	23
- rondvisspan	25	13	17	15	15	15	9
- haringspan	10	10	10	6	8	6	5
- garnalen	50	51	71	68	56	61	101
- diversen	4	7	7	7	13	11	7
- totaal	616	625	629	608	571	607	668

- = In desbetreffende groep niet waargenomen; 0 = Minder dan 500.000 gulden.

a) Voorlopige cijfers.

In de garnalenvisserij was de stijging van de gemiddelde arbeidsopbrengst per mensjaar het grootst met 60%. In de bordentrawl en de spanvisserij is dit gemiddelde behoorlijk lager dan in de andere vistakken.

De gemiddelde arbeidsopbrengst per mensjaar in de totale kottervisserij was 166.000 gulden, een stijging van bijna 30% ten opzichte van 1998. Het gemiddelde deelloon per mensjaar steeg tot 110.000 gulden.

De besomming en arbeidsopbrengst per mensjaar stegen behoorlijk in guldens van 1999. Daarentegen daalden de gemiddelde afschrijvings- en rentekosten. De besomming per mensjaar lag met 368.000 gulden op het tweede hoogste niveau van de afgelopen dertig jaar.

Tabel 2.8 Gemiddelde arbeidsopbrengst per mensjaar in de kottervisserij naar tak van visserij (x 1.000 gulden) a) b)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 b)
1 - 260 pk							
- boomkor	48	62	70	-	-	-	-
- bordentrawl	0	-	-	-	-	0	0
- rondvisspan	-	-	-	-	-	-	-
- garnalen	38	51	54	64	17	94	146
- diversen	-	-	-	0	0	0	0
- totaal	39	52	54	64	19	93	145
261 - 300 pk							
- boomkor	88	79	76	88	81	122	143
- bordentrawl	0	0	0	0	0	75	84
- rondvisspan	0	0	0	0	0	0	0
- garnalen	46	34	113	57	60	114	171
- diversen	0	0	0	0	93	62	0
- totaal	72	63	91	71	73	110	151
301 - 800 pk							
- boomkor	9	72	61	59	85	0	-
- bordentrawl	-5	0	0	0	-39	36	94
- rondvisspan	70	65	71	73	91	140	105
- diversen	117	117	0	189	303	274	233
- totaal	61	58	80	89	111	154	129
801 - 1.500 pk							
- boomkor	84	86	93	116	75	88	128
- bordentrawl	-	0	0	-89	42	12	96
- rondvisspan	59	0	0	0	77	76	-
- haringspan	0	0	173	124	0	-	0
- totaal	84	92	101	98	69	80	114
1.501 - 2.000 pk							
- boomkor	92	103	100	118	103	139	180
- haringspan	-	-	-	-	0	0	-
- totaal	92	103	100	118	104	140	180
2.001 pk en meer							
- boomkor	120	117	115	118	114	148	184
- haringspan	0	0	0	0	0	0	0
- diversen	-	-	-	-	-	0	-
- totaal	122	120	117	119	116	148	184
Alle schepen							
- boomkor	99	102	101	113	104	139	174
- bordentrawl	32	54	71	5	53	57	92
- rondvisspan	65	60	68	66	95	137	103
- haringspan	242	191	187	178	186	265	185
- garnalen	41	44	80	60	40	103	160
- diversen	139	116	97	116	110	90	216
Totaal	88	91	97	100	90	129	166

0 = minder dan 5% van het totale aantal mensjaren in de betrokken pk-groep; - = tak van visserij is niet waargenomen.

a) Arbeidsopbrengst = nettoresultaat + deel (inclusief proviand) + sociale voorzieningen + graai-
loon/vakantiegeld; b) Voorlopige cijfers.

Tabel 2.9 Kengetallen per mensjaar in de kottervisserij over 1970-1999 (guldens van 1999, x 1.000)

Jaar	Mens- jaren	Pk	Besom- ming	Afschr/ rente	Over. kosten	Arb. opbr.	Waarvan:	
							deel/ soc.l.	netto- result.
1970	2.732	83	209	43	70	95	86	9
1971	2.597	90	234	45	82	107	92	15
1972	2.590	97	248	42	83	123	100	23
1973	2.664	108	274	51	101	122	107	15
1974	2.694	125	249	71	116	62	86	-24
1975	2.511	146	258	68	120	70	88	-19
1976	2.290	155	272	65	128	80	92	-13
1977	2.106	153	283	57	128	97	96	1
1978	2.133	154	305	49	123	133	107	25
1979	2.186	153	324	52	144	128	108	20
1980	2.314	157	299	49	161	90	94	-4
1981	2.522	162	306	53	167	86	92	-5
1982	2.544	174	313	62	188	63	87	-24
1983	2.780	171	310	61	177	72	88	-16
1984	2.929	175	310	60	181	70	85	-15
1985	2.990	179	341	59	186	96	96	0
1986	2.970	181	329	71	136	122	110	12
1987	3.036	184	316	76	135	104	105	-1
1988	2.825	208	294	78	135	81	98	-17
1989	2.641	222	317	89	147	80	100	-20
1990	2.486	225	344	86	152	106	109	-3
1991	2.292	227	386	83	154	149	123	26
1992	2.195	224	345	72	151	122	107	15
1993	2.184	225	320	73	152	95	95	0
1994	2.159	229	319	74	150	95	96	-1
1995	2.108	232	323	76	148	99	98	1
1996	2.037	234	317	69	147	101	96	5
1997	1.923	237	309	66	154	89	89	0
1998	1.858	236	334	60	147	125	103	22
1999 a)	1.815	237	368	57	152	159	115	44

a) Voorlopige cijfers.

3. Financiële positie kottervisserij

3.1 Aantal bedrijven

Het aantal bedrijven is in 1999 verder teruggelopen. Deze daling trad bijna in zijn geheel op bij de bedrijven met 1 schip terwijl het aantal bedrijven met meer schepen (rederijen) bijna gelijk bleef.

Een rederij exploiteert gemiddeld 2,5 schepen. Ongeveer de helft van het totale motorvermogen van de kottervloot is in exploitatie bij deze bedrijven. Bijna 30% van de rederijen werkt vanuit zuidelijke havens. De onderstaande cijfers hebben alleen betrekking op de Nederlandse kottervloot. Daarnaast zijn er met name op Urk een aantal rederijen met kotters, die onder buitenlandse vlag varen.

Tabel 3.1 Aantal bedrijven in de kottervisserij (per 31 december)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Totaal	396	389	377	361	341	333	325
Waarvan:							
- met meer schepen	64	62	59	55	55	54	53
- met 1 schip t/m 300 pk	213	220	210	202	194	188	189
- met 1 schip 301-1.100 pk	26	18	17	18	15	16	12
- met 1 schip boven 1.100 pk	88	89	91	86	77	75	71

a) Er zijn per ultimo veelal enkele bedrijven zonder schip (nieuw schip in aanbouw en dergelijke); daarom is de som van de uitsplitsing niet altijd gelijk aan het totaal aantal bedrijven.

3.2 Financiering

Voor de kottervisserij als geheel kwam het eigen vermogen begin 1999 uit op ongeveer 42% van het totaal vermogen. Dit is vrijwel gelijk aan vorig jaar toen de solvabiliteit nog 41% bedroeg. Het totaal vreemd vermogen op lange termijn bedroeg eind 1999 naar schatting ruim 422 miljoen gulden, een lichte daling ten opzichte van vorig jaar. Deze daling is vooral het gevolg van het verdwijnen van een aantal bedrijven. Het gemiddeld bedrijf heeft vrijwel hetzelfde vreemd vermogen op lange termijn als eind 1998.

Het totaal aan investeringen in nieuwe schepen en motoren bedroeg 40 miljoen gulden en lag daarmee op hetzelfde lage niveau als vorig jaar. Er kwamen 5 nieuwe schepen in de vaart.

Tabel 3.2 Overzicht van investeringen en vreemd vermogen in de kottervisserij

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Investering in mln. gld. b)	84	63	54	31	29	37	40
Totaal vreemd vermogen op lange termijn per ult. in mln. gld.	541	552	502	489	466	439	422
Gemiddeld vreemd vermogen op lange termijn per bedrijf in duizend gulden	1.367	1.419	1.332	1.354	1.366	1.317	1.298

a) Voorlopige cijfers; b) Bruto-investeringen, exclusief elektronische apparatuur en dekwerktuigen; peildatum: jaar van in de vaart brengen.

3.3 Liquiditeitsontwikkeling per pk-groep

De gemiddelde liquiditeitspositie van de bedrijven verbeterde behoorlijk ten opzichte van vorig jaar.

Bedrijven met één schip tot en met 300 pk zagen hun solide vermogenspositie iets verslechteren: het solvabiliteitspercentage daalde van 66% naar 63% eind 1998. Het gemiddelde bedrag aan immateriële activa (voornamelijk quota) nam toe in deze groep terwijl het bedrag aan vlottende activa juist behoorlijk daalde. In 1999 zagen bedrijven in deze groep hun nettokasstroom bijna verdubbelen.

Van de bedrijven met één schip in de klasse 301-1.500 pk verbeterde de liquiditeitspositie ook. De gemiddelde nettokasstroom ging van 64 duizend gulden positief in 1998 naar ongeveer 110 duizend gulden positief in 1999. De solvabiliteit van de bedrijven in deze pk-klasse is verder verslechterd.

Tabel 3.3 Gemiddeld vreemd vermogen en netto-kasstroom per bedrijf in 1998 en 1999. a) (x 1000 gulden)

	Bedrijven met een schip						Bedrijven met meer schepen	
	t/m 300 pk		301-1500 pk		boven 1500 pk		1999	1998
	1999	1998	1999	1998	1999	1998		
Vreemd vermogen op lange termijn per 1-1-1999	319	283	898	864	2.012	2.136	4.006	4.282
Bruto kasstroom in 1999	213	148	301	253	852	695	1.484	1.155
- aflossing	38	44	144	141	284	311	684	690
- rente b)	15	15	46	48	96	112	197	226
Netto-kasstroom in 1999	160	89	111	64	472	272	603	239

a) Voorlopige cijfers; b) Rentepercentage (gemiddelde rente voor hypotheeken onroerend goed) 5,1%.

Bij de bedrijven met één schip groter dan 1.500 pk steeg de nettokasstroom in 1999 met 37%. De solvabiliteit steeg in 1998 al van 31 naar 35% en zal dus waarschijnlijk in 1999 verder verbeteren. Het gemiddeld bedrag aan immateriële activa nam iets af wat duidt op geringe investeringen in nieuwe vangstrechten. Ook in schepen werd weinig geïnvesteerd waardoor de aflossingen en rentelasten iets lager waren dan in 1998.

Bij de bedrijven met meer dan één schip verbeterde de liquiditeitspositie in 1999 als gevolg van een ruime verdubbeling van de nettokasstroom. De rentelasten daalden behoorlijk als gevolg van de lage rentestand en gemiddeld minder vreemd vermogen. Het solvabiliteitspercentage bleef vrijwel onveranderd op 40% eind 1998.

3.4 Nettokasstroom van de sector als geheel

De nettokasstroom uit exploitatie van de sector als geheel steeg van 51 miljoen naar 94 miljoen, vooral door het hogere nettoresultaat. Bovendien vertonen de financieringslasten (betaalde rente en aflossingen) al enige jaren een dalende lijn. Belangrijke oorzaken daarvoor zijn:

- dalende rentestand
- achterblijvende investeringen
- inkrimping van de vloot

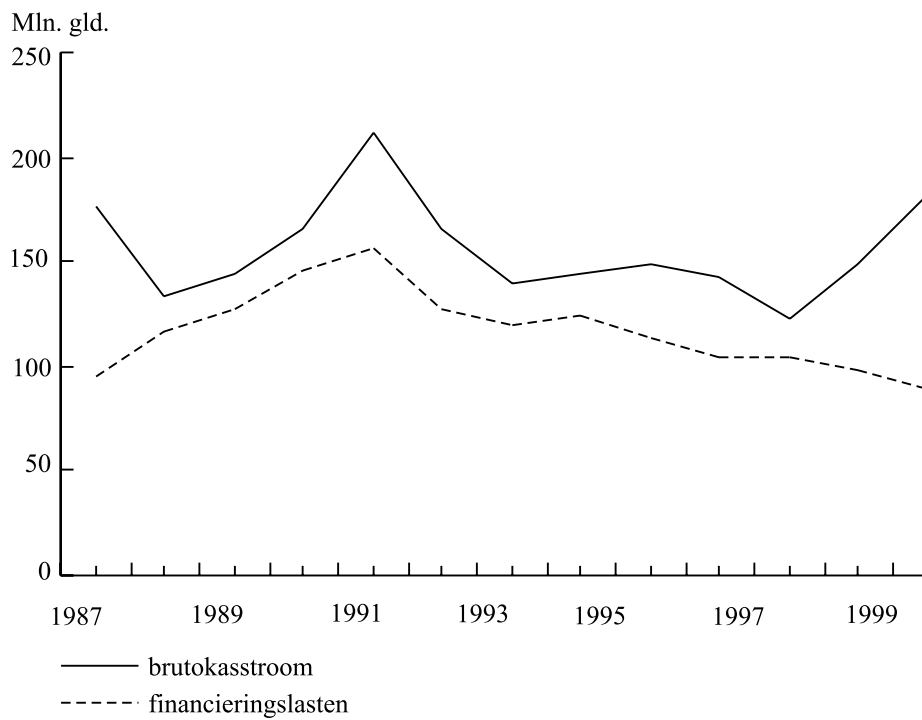
Tabel 3.4 *Nettoresultaat, bruto- en nettokasstroom voor de kottervisserij als geheel (x miljoen gulden)*

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Nettoresultaat	0	-1	2	9	0	39	80
+ afschrijving	98	101	100	95	91	85	81
+ berekende rente tot. verm.	42	44	47	39	32	24	22
= Brutokasstroom	140	144	149	143	123	149	183
- aflossingen b)	91	92	82	75	76	73	68
- betaalde rente b)	29	33	32	30	28	25	21
= nettokasstroom uit exploitatie	20	19	35	38	19	51	94

a) Voorlopige cijfers; b) Rentepercentage in de betreffende jaren respectievelijk 7,5 - 6,2 - 7,2 - 6,2 - 5,8 en 5,1%. Ramingen tot en met 1993 op basis van een looptijd van het vreemd vermogen van 10 jaar (nieuw schip) of 8 jaar (tweedehands gekocht schip). Ramingen vanaf 1994 op basis van werkelijke aflossingen.

Voor een gemiddeld kottierbedrijf kwam de nettokasstroom uit exploitatie, na betaling van aflossing en rente, uit op naar schatting 289.000 gulden positief. Dit is een forse vooruitgang in vergelijking met vorig jaar (153.000 gulden).

Uit figuur 3.1 blijkt dat de nettokasstroom (brutokasstroom minus financieringslasten) voor de sector als geheel al geruime tijd positief is.

Figuur 3.1 Brutokasstroom en financieringslasten voor de sector als geheel

4. Bedrijfsresultaten mosselcultuur

4.1 Aantal bedrijven en vloot

Het aantal bedrijven daalde licht van 65 naar 63 door het stoppen van enkele kleinere mosselkwekers. Het aandeel van de grootste bedrijven in de totale aanvoer van mosselen schommelt al jaren rond de 50%. Geen van de bedrijven in deze groep haalt een aandeel van meer dan 7%. De grootste aanvoerder op de veiling in Yerseke is overigens tegenwoordig een Duitse mosselkweker.

Tabel 4.1 Aantal bedrijven in de mosselcultuur naar grootte (per 31 december) en aandeel in aanvoer van de groep grootste bedrijven

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Grootteklassen b)							
- kleinste	6	7	6	7	9	9	9
- kleine	12	8	8	6	5	8	6
- middelgrote	25	22	22	18	19	19	18
- grote	11	16	12	17	17	14	15
- grootste	16	15	16	16	16	15	15
Totaal	70	68	64	64	66	65	63
Aandeel grootste bedrijven in de aanvoer (%)	51	39	56	46	49	46	49

a) Voorlopige cijfers; b) Ingedeeld volgens aandeel in de totale productiecapaciteit; grenzen respectievelijk 0,5 - 0,8 - 1,3 en 1,8% van die capaciteit.

Bron: Productschap Vis, LEI.

De bruto-investeringen in de mosselsector daalden van 13 tot 6 miljoen gulden. Er werd slechts 1 nieuwe mosselkotter in gebruik genomen en 4 nieuwe motoren geïnstalleerd.

Het aantal schepen in de mosselcultuur is al enige jaren vrij stabiel en bedraagt nu 77 schepen. Het gemiddelde motorvermogen nam wederom toe.

Tabel 4.2 Aantal schepen in de mosselcultuur naar leeftijd en motorvermogen (per 31 december)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 a)
Ouderdom:							
0 - 10 jaar	27	23	26	28	30	34	35
11 - 20 jaar	9	14	15	16	14	15	14
meer dan 20 jaar	41	40	35	31	31	27	28
Totaal	77	77	76	75	75	76	77
Motorvermogen:							
1 - 300 pk	6	4	4	3	3	3	3
301 - 450 pk	29	26	25	20	20	17	17
451 pk en meer	42	47	47	52	52	56	57
Totaal	77	77	76	75	75	76	77
Totaal motorvermogen (x 1.000 pk)	38,0	39,0	39,6	41,9	43,4	46,9	49,0
Gemiddeld motorvermogen per schip (pk)	493	506	520	559	579	617	636

a) Voorlopige cijfers.

Bron: Productschap Vis; Directie Visserij; LEI.

4.2 Aanvoer en opbrengst

De aanvoer van mosselen kwam het afgelopen seizoen uit op 96 miljoen kilogram, vrijwel gelijk als vorig seizoen. Daarbij steeg de aanvoer uit Zeeland weer naar een redelijk niveau, na een aantal mindere seizoenen.

De totale opbrengst steeg naar 128 miljoen gulden als gevolg van een bijna 20% hogere prijs. Vooral de mosselen uit Zeeland brachten fors meer op terwijl de Waddenzeemosselen minder in prijs stegen.

Tabel 4.3 Aanvoer, opbrengst en prijs van consumptiemosselen a)

	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00
Aanvoer (mln. kg)							
- Zeeland	39	54	52	53	44	37	50
- Waddenzee	33	50	32	39	44	60	46
Totaal	72	104	84	92	88	97	96

Tabel 4.3 Vervolg)

	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00
Opbrengst (mln. gld.)							
- Zeeland	54	44	77	47	67	22	46
- Waddenzee	38	61	49	59	51	81	82
Totaal	92	105	126	106	118	103	128
Gem. prijs (gld./100 kg)							
- Zeeland	137	81	148	89	152	58	105
- Waddenzee	116	121	153	151	116	135	155
Totaal	127	100	150	115	134	104	122

a) Hierin is niet begrepen de door het Mossel Fonds opgenomen aanvoer.

Bron: Productschap Vis.

4.3 Bedrijfseconomisch resultaat mosselsector

Het nettoresultaat van de sector steeg als gevolg van hogere besommingen van 34 naar ongeveer 50 miljoen gulden. De totale kosten bleven op ongeveer hetzelfde niveau. Sinds 1997 verzamelt het LEI vanwege bezuinigingen geen bedrijfseconomische gegevens meer bij de mosselkwekers. De cijfers vanaf 1997 betreffen dan ook ramingen.

De loonkosten zijn geraamd op basis van normatieve lonen per werknemer. Voor alle opvarenden, zowel eigenaren als niet-eigenaren, is hetzelfde bedrag ingecalculleerd.

Tabel 4.4 Mosselcultuur - bedrijfseconomische resultaten (x miljoen gulden)

	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99 a)	99/00 a)
Besomming b)	93,5	105,7	129,5	108,3	118,3	102	120
Af: techn.kosten c)	48,8	38,7	44,5	47,3	55,3	54	57
Arbeidsopbrengst	47,5	67,0	85,0	61,0	63,0	48	63
Waarvan:							
- loon/soc.lasten	13,5	13,0	13	13	13	14	14
- nettoresultaat	34,0	54,0	72	48	50	34	49
In guldens van 1999							
Besomming b)	106,0	116,5	140,3	114,9	123,2	104	120
Af: techn.kosten c)	55,3	42,7	48,2	50,2	57,6	55	57
Arbeidsopbrengst	50,7	73,9	92,1	64,7	65,6	49	63
Waarvan:							
- loon/soc.lasten	12,1	14,3	14,1	13,8	13,5	14	14
- nettoresultaat	38,5	59,5	78,0	50,9	52,1	35	49

a) Raming; b) inclusief overige opbrengsten; c) alle kosten, exclusief loon en sociale lasten.

5. Buitenlandse handel

5.1 Invoer

De totale invoerwaarde van vis en visproducten in Nederland bleef in 1999 vrijwel onveranderd. Naar hoeveelheid gemeten was de invoer ongeveer 16% hoger dan in 1998. In totaal werd er voor 580.000 ton en voor 2,3 miljard gulden ingevoerd. Een belangrijke toename van de import vond plaats uit Duitsland en Denemarken.

Opvallend is de stijging van de invoerhoeveelheid van bevroren vis met meer dan 30%. Daarentegen daalde de invoerhoeveelheid van bevroren schaal- en weekdieren (veelal garnalen) met een kwart.

Tabel 5.1 Nederlandse invoer naar herkomst en naar bewerkingsvorm (x miljoen gulden) a)

Herkomst	1996	1997	1998	1999 b)
Duitsland	263	290	320	394
Ver. Koninkrijk	231	258	237	219
Denemarken	179	227	220	261
België/Luxemburg	155	194	214	204
Overige EU	184	191	235	271
Totaal EU	1.012	1.160	1.226	1.349
Overige wereld	834	813	1.017	953
Totaal	1.846	1.973	2.243	2.302
waarvan:				
vis, levend/vers/gekoeld	517	615	591	641
bevroren vis; visvlees	508	502	551	621
verduurzaamde vis	90	93	105	120
schaal-, weekdieren vers	133	130	125	155
schaal-, weekdieren bevroren	255	228	373	270
visbereidingen	343	405	498	495
Totaal	1.846	1.973	2.243	2.302

a) Zie ook bijlagen 2 en 3; b) voorlopige cijfers
Bron: CBS.

De invoerwaarde van schol steeg met ongeveer 12%, voornamelijk als gevolg van een prijsstijging. Daarentegen daalde de invoerwaarde van tong met 10%. De invoer van tong en

schol is vrijwel alleen afkomstig uit andere Noordzeelanden. Overigens wordt een groot deel van deze vis in Nederland aangevoerd door buitenlandse schepen.

De importwaarde van horsmakreel steeg met bijna 40%. Van de overige pelagische vis (haring, makreel) werd iets minder geïmporteerd. De import van pelagische vis is voornamelijk afkomstig uit Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast wordt er geïmporteerd uit Noorwegen en Denemarken.

De importwaarde van garnalen daalde met meer dan een kwart. In deze cijfers is overigens ook begrepen de re-import van gepelde garnalen uit Marokko. Uit Thailand werd bijna de helft minder garnalen geïmporteerd.

Tabel 5.2 Nederlandse invoer naar herkomst en naar bewerkingsvorm (x 1.000 kg) a)

Herkomst	1996	1997	1998	1999 b)
Duitsland	124.262	142.663	151.110	178.433
Ver. Koninkrijk	77.997	87.603	68.544	58.921
Denemarken	41.869	52.922	44.527	53.168
België/Luxemburg	23.006	25.851	27.133	28.068
Overige EU	79.489	77.853	71.289	128.934
Totaal EU	346.623	386.892	362.603	447.523
Overige wereld	135.160	119.575	135.366	132.994
Totaal	481.783	506.467	497.969	580.517
waarvan:				
vis, levend/vers/gekoeld	103.374	119.179	103.670	110.480
bevroren vis; visvlees	242.494	256.068	239.103	314.327
verduurzaamde vis	14.589	13.743	14.542	16.951
schaal-, weekdieren vers	38.304	36.587	40.826	45.251
schaal-, weekdieren bevroren	23.106	24.897	32.132	23.694
visbereidingen	50.916	55.993	67.696	69.814
Totaal	481.783	506.467	497.969	580.517

a) Zie ook bijlagen 2 en 3; b) voorlopige cijfers.
Bron: CBS.

5.2 Uitvoer

De uitvoerwaarde van vis en visproducten steeg met 6% tot 3,6 miljard gulden. De hoeveelheid steeg ook met 6% naar 818.000 ton. Een belangrijke toename in de exportwaarde vond onder andere plaats naar het Verenigd Koninkrijk, Nigeria en Japan. Met name in de categorie levend/vers/gekoelde visproducten werd fors meer uitgevoerd (+33%). Van deze stijging nam verse tong een behoorlijk deel voor zijn rekening. De exportwaarde hiervan steeg met bijna 70%.

Bij de pelagische vis nam de uitvoerwaarde van horsmakreel fors af (-40%). Van haring werd juist meer geëxporteerd (+20%) terwijl de makreelexport maar licht steeg. De exportwaarde van garnalen steeg met 16%, vooral als gevolg van een prijsstijging.

Tabel 5.3 Nederlandse uitvoer naar bestemming en naar bewerkingsvorm (x miljoen gld.) a)

Herkomst	1996	1997	1998	1999 b)
Duitsland	584	669	679	705
Ver. Koninkrijk	136	181	161	199
Denemarken	33	26	39	32
België/Luxemburg	608	590	642	672
Overige EU	1.239	1.212	1.303	1.398
Totaal EU	2.600	2.678	2.824	3.006
Overige wereld	519	599	602	635
Totaal	3.119	3.277	3.426	3.641
waarvan:				
vis, levend/vers/gekoeld	573	517	548	728
bevroren vis; visvlees	1.190	1.315	1.378	1.384
verduurzaamde vis	149	179	174	187
schaal-, weekdieren vers	298	324	288	285
schaal-, weekdieren bevroren	194	186	191	235
visbereidingen	715	756	847	842
Totaal	3.119	3.277	3.426	3.641

a) Zie ook bijlage 2 en 3; b) voorlopige cijfers.
Bron: CBS.

Tabel 5.4 Nederlandse uitvoer naar bestemming en naar bewerkingsvorm (x 1.000 kg) a)

Herkomst	1996	1997	1998	1999 b)
Duitsland	85.506	89.598	84.521	84.834
Ver. Koninkrijk	21.898	30.285	20.493	28.871
Denemarken	5.579	4.105	4.729	4.024
België/Luxemburg	84.085	78.531	83.296	82.002
Overige EU	161.979	149.854	156.504	169.523
Totaal EU	359.04	352.373	349.543	369.254
Overige wereld	388.657	397.755	422.934	449.120
Totaal	747.704	750.128	772.477	818.374
waarvan:				
vis, levend/vers/gekoeld	51.718	45.278	48.142	62.288
bevroren vis; visvlees	482.865	480.542	502.931	532.629
verduurzaamde vis	23.111	24.658	21.995	24.674
schaal-, weekdieren vers	72.786	89.080	81.969	74.404
schaal-, weekdieren bevroren	29.386	28.631	28.978	29.337
visbereidingen	87.838	81.939	88.462	95.042
Totaal	747.704	750.128	772.477	818.374

Bron: CBS.

Bijlage 1 Overzicht van de Nederlandse vangstrechten 1994-2000 (inclusief ruil, tonnen)

Vissoort/gebied	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
TONG							
- Noordzee, enz.	23.625	22.202	17.100	13.221	15.578	16.324	16.442
- overige EU-wateren	0	0	350	130	275	85	175
- totaal	23.625	22.202	17.450	13.351	15.853	16.409	16.617
SCHOL							
- Noordzee, enz.	70.335	50.860	34.120	36.575	34.955	40.305	38.320
- overige EU-wateren	0	0	490	200	446	80	400
- totaal	70.335	50.860	34.610	36.775	35.401	40.385	38.720
KABELJAUW							
- Noordzee, enz.	11.445	12.900	13.630	12.990	15.839	14.860	8.689
- overige EU-wateren	0	0	130	65	117	110	120
- totaal	11.445	12.900	13.760	13.055	15.956	14.970	8.809
WIJTING							
- Noordzee, enz.	5.150	4.370	4.220	4.700	3.740	2.452	2.015
- overige EU-wateren	0	0	185	45	150	210	125
- totaal	5.150	4.370	4.405	4.745	3.890	2.662	2.140
SCHELVIS							
- Noordzee, enz.	950	710	710	690	705	470	270
HARING							
- Noordzee, enz.	83.805	86.715	35.300	35.850	52.429	54.655	54.426
- overige EU-wateren a)	10.010	10.570	12.140	30.360	26.630	23.540	19.940
- totaal	93.815	97.285	47.440	66.210	79.059	78.195	74.366
MAKREEL							
- Noordzee, enz.	2.430	1.960	1.280	1.225	1.800	1.500	1.670
- overige EU-wateren	43.570	34.580	23.060	23.310	29.270	26.230	30.990
- totaal	46.000	36.540	24.340	24.535	31.070	27.730	32.660

Bijlage 1 (vervolg)

Vissoort/gebied	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
ZEEDUIVEL							
- Noordzee en overige EU-wateren	0	0	55	350	752	651	470
HEEK							
- Noordzee en overige EU-wateren	270	190	150	80	220	140	90
SCHAR (incl. bot) c)							
- Noordzee, enz.	.				18.630	18.530	18.630
GRIET c)							
- Noordzee, enz.					1.500	1.500	1.500
ROGGEN c)							
- Noordzee, enz.					870	870	870
TARBOT c)							
- Noordzee, enz.					3.500	3.500	2.500
TONGSCHAR c)							
- Noordzee, enz.					1.400	1.400	1.400
LANGOESTINE c)							
- Noordzee, enz.				675	705	682	813
HORSMAKREEL d)							
- Noordzee, enz.	54.250	55.000	55.000	55.000	6.080	6.420	5.450
- overige EU-wateren	262.000	262.000	259.000	259.000	110.500	92.280	83.620
- totaal	316.250	317.000	314.000	314.000	116.580	98.700	89.070
BLAUWE WIJTING d)							
- Noordzee, enz.	50.000	50.000	50.000	50.000	145	145	145
- overige EU-wateren	113.500	96.000	50.500	51.500	3.000	3.000	43.740
- totaal	163.500	146.000	100.500	101.500	3.145	3.145	43.885

a) Vanaf 1997 inclusief Atlanto-Scandian; b) TAC = Total Allowable Catch; c) Vissoorten waarvoor tot 1998 geen TACs werden vastgesteld; d) Vissoorten waarvoor t/m 1997 TACs (Total Allowable Catch) voor EU-landen samen gelden, vanaf 1998 Nederlandse quota.

Bron: Directie Visserij.

Bijlage 2 CBS-registratie van invoer van vis en visproducten naar productvorm (x miljoen gulden) a)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 b)
TONG							
- diepvries	2	3	2	1	2	2	1
- heel, vers	58	67	73	67	79	80	73
- totaal	60	70	75	68	81	82	74
SCHOL							
- heel, vers	97	108	95	95	100	109	122
- heel, diepvries	2	6	6	4	4	11	14
- filets e.d.	6	5	9	10	53	59	65
- totaal	105	119	110	109	157	179	201
KABELJAUW							
- heel, vers	41	53	38	44	55	74	76
- heel, diepvries	19	23	12	11	5	4	3
- filets e.d.	11	15	26	23	35	44	34
- gezouten/gedroogd	35	13	54	53	43	46	53
- totaal	106	104	130	131	138	168	166
HARING							
- heel, vers	12	8	6	5	8	7	4
- heel, diepvries	35	37	43	38	46	55	53
- gezouten	10	16	13	11	6	9	13
- filets e.d.	16	6	9	8	8	7	7
- overig verwerkt	9	11	10	10	9	11	10
- totaal	82	79	81	73	77	89	87
MAKREEL							
- heel, diepvries	30	41	32	24	40	36	30
- totaal	41	49	36	28	47	42	37
HORSMAKREEL							
- heel, diepvries	15	15	18	18	37	34	46
- totaal	15	16	19	19	37	34	47
GARNALEN							
- crangon	30	57	57	57	46	NB	nb
- pandalus	6	33	21	9	8	NB	nb
- overige	137	130	158	156	144	NB	nb
- verwerkt	102	100	92	107	114	NB	nb
- totaal	274	320	328	329	312	468	344
OVERIGE SOORTEN							
- totaal	667	679	742	835	808	940	935

a) Als gevolg van de vrijmaking van de EU-binnengrenzen is de statistiek gewijzigd. Hierdoor zijn vanaf 1993 de CBS-cijfers niet meer geheel volledig; b) Voorlopige cijfers.

Bron: CBS.

Bijlage 3 CBS-registratie van uitvoer van vis en vis-producten naar productvorm (x miljoen gulden) a)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 b)
TONG							
- heel, vers	172	184	200	177	131	142	238
- heel, diepvries	148	105	122	102	114	118	89
- totaal	320	289	322	279	245	260	327
SCHOL							
- heel, vers	28	19	16	16	15	18	18
- heel, diepvries	8	9	9	9	10	11	7
- filets e.d.	398	403	371	373	392	396	403
- totaal	434	431	396	398	417	425	429
KABELJAUW							
- heel, vers	23	24	23	23	26	36	32
- filets e.d.	22	22	27	29	44	52	52
- gezouten/gedroogd	28	11	13	13	23	28	21
- totaal	78	77	64	67	95	119	107
HARING							
- heel, diepvries	58	66	100	62	81	77	117
- gezouten	44	50	45	47	52	50	50
- gerookt	6	8	5	5	3	0	0
- filets e.d.	28	15	11	11	8	8	3
- overig verwerkt	49	64	52	38	37	40	39
- totaal	187	204	214	164	183	176	211
MAKREEL							
- heel, diepvries	98	87	62	58	81	94	102
- gerookt	7	6	6	7	9	9	7
- totaal	119	102	72	69	93	107	112
HORSMAKREEL							
- heel, diepvries	85	74	75	124	175	175	108
- totaal	85	74	75	124	176	175	108
GARNALEN							
- crangon	87	96	90	100	81	NB	nb
- pandalus	8	10	7	7	7	NB	nb
- overige	80	64	65	59	61	NB	nb
- verwerkt	181	236	233	264	230	NB	nb
- totaal	356	406	395	430	379	467	541
OVERIGE SOORTEN							
- totaal	759	805	825	824	952	1.014	965

a) Als gevolg van de vrijmaking van de EU-binnengrenzen is de statistiek gewijzigd. Daardoor zijn de cijfers vanaf 1993 niet geheel vergelijkbaar met die van voorgaande jaren; b) Voorlopige cijfers.

Bron: CBS.

Bijlage 4 Gemiddelde aanvoerprijzen van enkele vissoorten op Nederlandse visafslagen (gld./kg)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Tong	13,65	12,25	13,74	17,46	23,05	16,85	16,54
Tarbot	15,98	15,98	16,24	19,03	20,54	23,47	23,05
Schol	3,20	3,39	3,27	3,82	4,01	4,27	4,45
Schar	1,86	2,42	2,81	3,06	3,26	2,30	2,94
Kabeljauw	3,86	3,39	2,76	3,02	3,49	4,21	5,04
Wijting	1,73	1,63	1,64	1,88	2,06	2,45	2,11
Garnalen	6,25	5,54	6,02	5,57	4,22	5,95	7,68
Naar sortering:							
Tong g	19,09	21,00	18,91	17,50	25,55	28,29	30,76
Tong gm	18,67	21,04	16,96	19,72	28,61	32,55	28,63
Tong km	17,59	14,86	14,21	19,72	26,27	25,38	18,51
Tong k1	13,04	10,56	13,13	16,96	21,55	14,55	15,06
Tong k2	8,59	8,40	10,65	14,14	17,90	11,38	12,18
Tarbot 1	24,70	26,25	26,42	28,09	32,00	36,32	37,47
Tarbot 2	21,10	23,47	23,37	23,73	28,79	30,87	31,23
Tarbot 3	18,86	20,32	17,93	21,11	24,53	25,12	26,84
Tarbot 4	14,48	13,35	14,18	17,54	18,25	21,03	20,81
Tarbot 5	11,20	11,43	12,51	14,67	16,19	18,70	17,40
Schol 1	4,15	3,95	3,87	3,95	4,52	4,76	5,55
Schol 2	3,75	3,52	3,45	3,81	4,46	4,42	5,50
Schol 3	3,17	3,34	3,23	3,83	4,11	4,16	5,05
Schol 4	2,89	3,28	3,11	3,81	3,68	4,16	3,66
Schar 1	1,96	1,91	2,83	2,85	2,81	2,64	3,39
Schar 2	1,86	2,42	2,81	3,86	3,26	2,30	2,93
Kabeljauw 1	4,38	4,28	3,97	3,64	4,28	5,21	5,94
Kabeljauw 2	4,96	4,83	4,17	4,05	4,57	5,36	6,37
Kabeljauw 3	4,88	4,52	3,78	3,57	4,16	4,93	5,76
Kabeljauw 4	4,26	3,58	3,02	3,02	3,66	4,45	5,15
Kabeljauw 5	3,13	2,47	2,09	2,42	2,87	3,54	3,87
Wijting 1	2,62	2,94	2,56	2,74	3,07	3,55	4,81
Wijting 2	2,74	2,40	2,55	2,50	2,69	3,35	3,53
Wijting 3	2,40	2,38	2,17	2,38	2,59	3,00	3,06
Wijting 4	1,64	1,51	1,53	1,82	1,98	2,35	1,96
Garnalen flauw	6,15	5,34	5,96	5,41	4,20	5,95	7,66
Garnalen zout	7,39	9,17	7,19	8,37	4,84	6,14	10,39

Bron: Productschap Vis; LEI.

Publicaties in 1999

Conference papers

Davidse, W.P., 'Effects of property rights in the fishing industry and effectiveness for fisheries management policies'. In: *Third European marine science and technology conference*, Conference Proceedings, 1999.

Davidse, W.P., L.V. McEwan, N. Vestergaard, *Property rights in fishing: from state property towards private property?*, Marine Policy, Vol. 23, No 6.

Davidse, W.P., *Lessons from twenty years of experience with property rights in the Dutch fishery*. Bijdrage aan de EU FAIR Concerted Action on Economics and the Common Fisheries Policy, Brest, 5-7 mei 1999.

Davidse, W.P., *The development towards co-management in the Dutch demersal North Sea Fisheries*, FAO-conferentie FishRights 99, 11-19 november 1999, Fremantle, Australië.

Davidse, W.P., *The effects of transferable property rights on fleet capacity and ownership of harvesting rights in the Dutch demersal North Sea Fisheries*. FAO-conferentie FishRights99, 11-19 november 1999, Fremantle, Australië.

Salz, P., *Economic performance of European fishing fleets - progress in data collection*, XIth. EAFE Annual Conference, Dublin, 7-10 april 1999.

Salz, P., *Fisheries economics in multi-disciplinary perspective*, ESSFIN Workshop on multi-disciplinary research in fisheries management, Sophienberg Castle, Denmark, 12-14 april 1999.

Wilde, J.W. de, *Measurement of economic impacts of fishery management decisions; The Dutch case*. XIth EAFE Annual Conference, Dublin 7 -10 april 1999.

Wilde, J.W. de, Co-auteur ICES CM 1999 / R:11 *A comparison of biological and economic indicators to estimate efficiency creeping in the Dutch flatfish fisheries in the North Sea* (Paul Marchal, Jesper Andersen, Holger Hovgård, Sean Pascoe and Martin Pastoors).

Rapporten aan opdrachtgever

Rapporten van het project: 'Promotion of common methods for economic assesment of EU fisheries'

- Economic performance of selected European fishing fleets, 1999 (workd doc. 10)
- Economic interpretation of ACFM advice, (work doc. 11)

Buisman, F.C. et. al., *Regional socio-economic studies in the fisheries sector*. Rapport aan de Europese Commissie, Germany, november 1999.

Davidse, W.P. et al., *Regional socio-economic studies in the fisheries sector*. Rapport aan de Europese Commissie, The Netherlands, november 1999.

Salz, P. en N. Daan, *Ontwikkeling van integraal economisch en ecologische toetsingskader voor de Nederlandse platvis-visserij*. Rapport aan RIKZ, november 1999.

Smit, J.G.P., M.O. van Wijk, *Nederland visdistributieland: strategische opties en onderzoeksagenda*. Rapport nr. 99/18, NRLO, Den Haag, 1999.

Smit, J.G.P., C. Taal, M.H. Smit, en M.O. van Wijk, *Nederlandse visverwerking en -groothandel, resultaten LEI-panel*. februari en juli 1999.

Wijk, M.O. et al., *Regional socio economic studies in the fisheries sector*. Rapport aan de Europese Commissie, Belgium, november 1999.

Overige artikelen en documenten

Artikelreeks in Visserijnieuws over Ondernemend Vissen :

- Davidse, W.P., *Inspelen op toekomstige ontwikkelingen*, 29 januari 1999.
- Davidse, W.P. en W. Smit, *Kapitaal in zee laten groeien*, 12 februari 1999.
- Davidse, W.P. en W. Smit, *Afnemende productiviteit per pk en visserij-inzet*, 14 mei 1999.
- Salz, P., W. Smit en C. Taal, *Ondernemen in kwaliteit*, 18 juni 1999.
- Smit, W. en M.O. van Wijk, *De kottervisserij over tien jaar*, 9 april 1999.
- Smit, W., *Visserijbeleid met inzet of meersoorten quota*, 23 april 1999.
- Taal, C., *De structuur van de kottector*, 12 maart 1999.

Davidse, W.P., 'Biesheuvelgroepen ook in Nieuw Zeeland.' In: *Visserijnieuws*, 10 december 1999.

Hoefnagel, E.W.J., 'Zoeklicht op Vissersvrouwen.' In: *Visserijnieuws*, 4 Juni 1999.

Hoefnagel, E.W.J., 'Een wonderbaarlijke vangst.' In: *Visserijnieuws*, kerstnummer 1999.

Smit, J.G.P., 'Supermarkten geven visconsumptie impuls.' In: *Vismagazine*, 17 maart 1999.

Wilde, J.W. de, 'Zeedagenkrapte komt niet door nieuwe LEI-formule.' In: *Visserijnieuws*, 7 mei 1999.

Wijk, M.O. en W.P. Davidse, 'EU wil verdere inkringing vloot.' In: *Maritiem Journaal* 1999.